Beeldvorming 3 april

Jeugdhulp / Hervormingsagenda

gemeente Nijkerk

Doel Beeldvorming

U vertellen over:

- De Hervormingsagenda Jeugd: doel, landelijke ontwikkelingen
- De Nijkerkse Context: leidende principes
- De Nijkerkse invulling van de Hervormingsagenda: interventies en kansen → om kwalitatief te verbeteren en waar mogelijk te besparen

gemeente Nijkerk

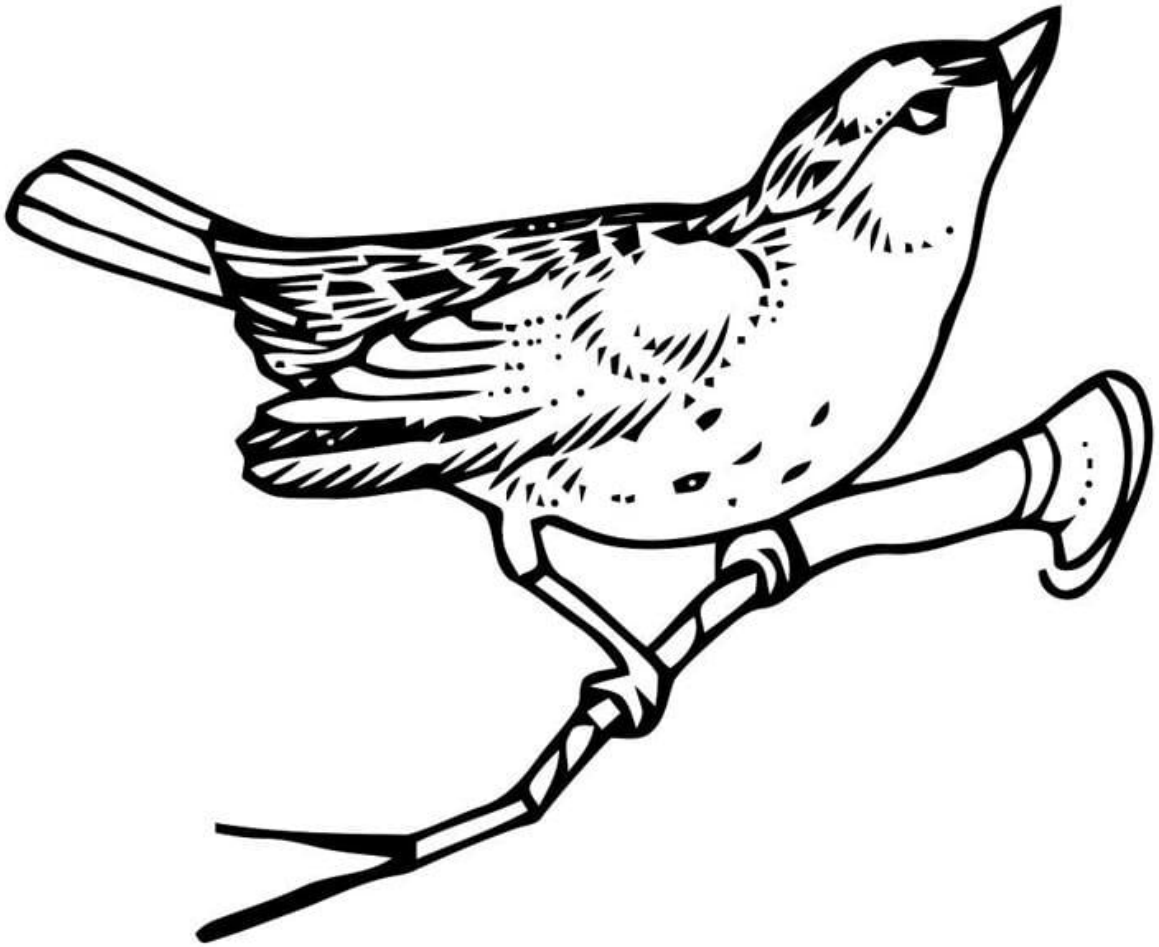

Een vogel is niet bang dat de tak breekt, want het vertrouwt op de eigen vleugels.

gemeente Nijkerk

Nijkerk Hoevelaken Nijkerkerveen

Leidende principes Nijkerk / overkoepelend beleidskader Sociaal Domein

Samen is belangrijk
Samen voorkomen
Samen oplossen
Samen ontwikkelen
Samen verschil maken

Leidende principes Jeugdhulp

(een paar voorbeelden)

Kinderen kunnen in veiligheid opgroeien

Het belang van het kind staat voorop bij besluiten

Jongeren voelen zich gewaardeerd en gehoord

VAN	NAAR
Gericht op (het probleem van) het kind: Wat heeft mijn kind, Diagnose, Behandeling	Hulpvraag bespreken als levens- en gezinsvragen: Wie is mijn kind, Wie ervaart welke belemmeringen, Wat is nodig voor herstel van het gewone leven
Gezin is belangrijk	Het hele systeem en de hele context is belangrijk: gezin + omgeving (thuis/wijk/school)
Formele zorg	Informele steunkracht (zelfzorg en samenzorg) en dan pas formele zorg. Denk ook aan ervaringsdeskundigheid.
Medisch model	Psycho-sociaal model
Individueel ondersteuningsaanbod	Groepsgericht ondersteuningsaanbod
Voor mensen (hulpzoeker passief)	Met mensen (hulpzoeker actief) - Familiegroepsplan
Professionals als experts	Professionals als meedenkers bij opvoeden en opgroeien
Lokaal team dat vooral indiceert	Sterk lokaal team dat zelf veel vragen oppakt
Interventie op interventie	Alleen doelgerichte/werkende interventies
Regie voeren	Verbinding gaat voor regievoeren

Landelijke ontwikkelingen Hervormingsagenda & Uitkomsten analyse Hervormingsagenda Jeugd Nijkerk

Door: Joris Bakker en Marloes Simons van NCOD
(adviesbureau: Nederlands Centrum voor OverheidsDiensten)

Doel Hervormingsagenda Jeugd

Doel van de maatregelen in de Hervormingsagenda is het stelsel

kwalitatief verbeteren	financieel houdbaar maken

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Door betere en tijdige zorg en ondersteuning voor jeugdigen en hun gezin, op de juiste plek en wanneer dit nodig is. Het pakket aan maatregelen moet leiden tot lagere uitgaven (1 miljard structureel vanaf 2027).

_ncod

Verwachting is snel oplopend tekort (€3,3 mld in 2028)

Kosten jeugdzorg[1] vs. budget, Nederland, 2000-2024
€ mld

INDICATIEF

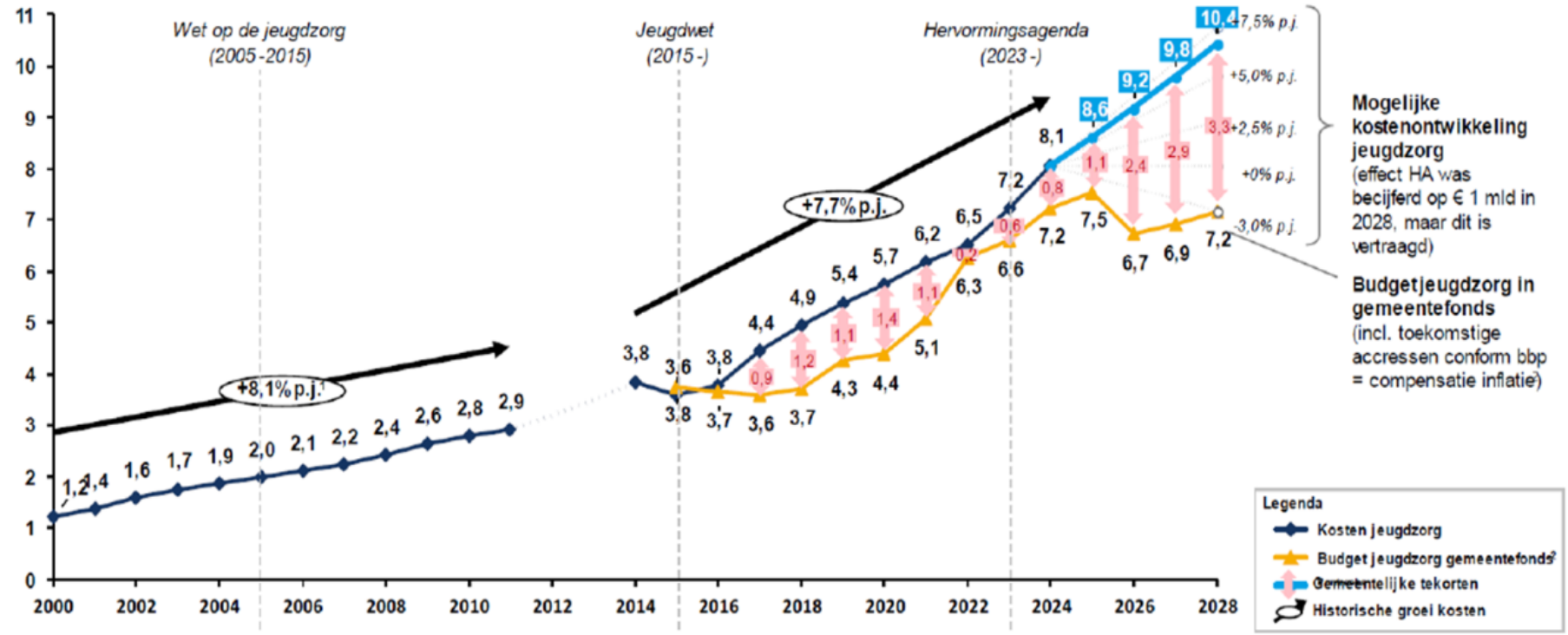

1. Historie 2000-2011 is niet één-op-één vergelijkbaar (door stelselverandering 2015), maar geven wel beeld van historische groei. Gebaseerd op SCP 'Groeit de jeugdzorg door' (2013), gecombineerd met indexatie (via NZa).
2. Conform definitie Meerjarig Financieel Kader zoals afgesproken in Hervormingsagenda, aangevuld met raming in kader bbp-indexatie (CPB-raming september 2024, ca. 4% p.j. gemiddeld). Deze reeks bevat dus al een correctie voor de verwachte toekomstige indexatie voor volume-/prijsontwikkeling.

Bronnen: SCP; NZa; AEF; Improven/AEF; Improven; MFK Hervormingsagenda; CPB raming; VNG analyse

_ncod

Thema's Hervormings-agenda

1. Inperking reikwijdte Jeugdwet
2. Stevige lokale teams (met formatie en verbinding andere domeinen)
3a. Juiste schaalverdeling voor inkoop specialistische jeugdhulp
3b. Standaardisatie van inkoop, contractering en verantwoording
4. Afbouw residentieel verblijf
5. Investeren in kwaliteit en effectiviteit van hulp
6. Versterken van informatie positie
7. Nieuw financieel stelsel

_ncod

Deskundigencommissie van Ark/rapport Groeipijn

Opdracht

"Breng een onafhankelijk zwaarwegend advies uit aan partijen over de uitvoering van de maatregelen en de gepleegde inspanningen uit de Hervormingsagenda Jeugd, mede in relatie tot de uitgavenontwikkeling."

Constateringen

- De Hervormingsagenda Jeugd: noodzakelijk, maar niet voldoende
- Minder vrijblijvendheid nodig op het 'wat', meer ruimte op het 'hoe'
- Financiering moet inhoud volgen, niet andersom
- Prioriteit nodig op cijfermatig inzicht
- Doorzettingsmacht gevraagd
- Essentie: "kramp eraf, druk erop"

_ncod

Deskundigencommissie van Ark/rapport Groeipijn

In hoeverre geeft de huidige aanpak en voortgang van de uitwerking van de Hervormingsagenda Jeugd en de financiële risicoverdeling die hierover is afgesproken tussen Rijk en gemeenten, voldoende vertrouwen om de beoogde effecten van de Hervormingsagenda Jeugd in de komende jaren te realiseren, in het licht van het meerjarig financieel kader?

<u>Hoofd conclusie</u>

- Er wordt met volle overgave gewerkt, maar het is niet genoeg.
- De commissie heeft onvoldoende vertrouwen dat de beoogde effecten worden gehaald.
- Meer focus, doorzettingskracht, realisme en cijfermatig inzicht zijn nodig

ncod

Deskundigencommissie van Ark/rapport Groeipijn

Wet Verbetering Beschikbaarheid Jeugdzorg

Voor ons belangrijk(st)e conclusies:

- Leg minimumniveau aan lokale basisvoorzieningen wettelijk vast
- Ontwikkel samenhangende jeugd- en gezinsaanpak
- Maak bindende afspraken over totstandkoming van gezaghebbende en deskundige stevige lokale teams
- Benader reikwijdte van de Jeugdwet vanuit de inhoud
- Maak bindende regionale afspraken tussen gemeenten en aanbieders en breng vraag- en aanbod van jeugdzorg in balans
- Rijk en gemeenten moeten de ontstane tekorten in gezamenlijkheid opvangen, beiden voor de helft
- Beoogde besparingen vanaf 2026 niet haalbaar, neem de besparingen op als PM-post in de rijksbegroting (PM = een bedrag dat nog niet is ingevuld)
- Benut periode 2025-2028 om tot reële meetbare doelstellingen te komen
- Benut nog beschikbaar te stellen middelen voor versterking van de sociale basis

GA ALS GEMEENTE HIER ALVAST MEE AAN DE SLAG!!

Thema's Hervormings-agenda

1. Inperking reikwijdte Jeugdwet

2. Stevige lokale teams (met formatie en verbinding andere domeinen)

3a. Juiste schaalverdeling voor inkoop specialistische jeugdhulp

3b. Standaardisatie van inkoop, contractering en verantwoording

4. Afbouw residentieel verblijf

5. Investeren in kwaliteit en effectiviteit van hulp

6. Versterken van informatie positie

7. Nieuw financieel stelsel

ncod

Noodzakelijke interventies die groei naar specialistische jeugdhulp ombuigen & uitvoering geven aan de leidende principes Nijkerk

Beeld van trends en ontwikkelingen binnen de jeugdhulp Nijkerk

Uitleg 4 interventies op de korte termijn

Toelichting op kansen lange termijn

ncod

Trends en ontwikkelingen binnen de jeugdhulp *overall beeld** *(*op basis van de 11 maanden 2024 rapportage FV)*

Afname kinderen die niet meer thuis wonen (jeugdigen in verbli

2024: 22 kinderen 1.966K.

2023: 28 kinderen 2.137K.

Toename jeugdigen en kosten ambulante Jeugdhulp

2024: 1.403 kinderen, 10.306K.

2023: 1.268 kinderen, 9.257K.

1,5% van alle cliënten in verblijf

Maakt 19% uit van totale jeugdhulp budget

_ncod

Trends en ontwikkelingen jeugdhulp Nijkerk

In 2024 zien we de volgende ontwikkelingen t.o.v. 2023:

- Jeugdigen in verblijf: 8% daling in de kosten
  21% daling in cliënten
- Jeugdigen met begeleiding: 14,7% toename kosten
  20,8% toename cliënten
- Jeugdigen met behandeling: 8,4% toename kosten
  35,7% toename cliënten
- Jeugdigen met Geestelijke gezondheidszorg:
  15,3% toename kosten (waarvan 7.43% tarieven/ indexatie)
  3,7% toename cliënten

➢Maatregelen bij (zwaar) verblijf: gericht op individuele zorgtrajecten
➢Maatregelen bij ambulant: uitvoeren op generiek niveau

-ncod

Interventie 1

Minder beroep op ambulante specialistische jeugdhulp door benutten informele steunnetwerken, versterken gemeenschappen in de wijken en uitbreiding begeleiding door het lokale team

Advies: uitbreiding begeleiding door het lokaal team

Met de uitbreiding van de begeleiding door het lokaal team wordt ingezet op het bieden van kortdurende begeleiding aan jeugdigen en gezinnen. Dit zijn bijvoorbeeld hulpvragen zoals emotieregulatie en lichte opvoedondersteuning.

Investering: Toevoeging 1,5 FTE jeugdconsulenten en 1 FTE administratieve ondersteuning. Doordat administratieve ondersteuning consulenten ontlast, ontstaat effectief 2 FTE jeugdconsulenten.

Uit de praktijk!

_ncod

Interventie 2

Inzetten op het versnellen van uitstroom en beperken van instroom bij zwaar residentiële jeugdhulp (jeugdigen in verblijf) met tijdige inzet van gezinsvervangend verblijf

Advies: door regievoering en uitvoeren van verklarende analyse *beperken we de instroom naar* en *versnellen we vanuit* de zwaardere vormen residentiële jeugdhulp

Hiermee komen minder kinderen in residentiële voorzieningen terecht. Verschuiving naar plaatsvervangend thuis (bv gezinshuizen/pleegzorg) met extra ambulante ondersteuning.

Investering: Versterken van gerichte regievoering en uitvoeren van verklarende analyse met inzet vanuit het bestaande jeugdteam i.s.m. de Gecertificeerde Instellingen (Jeugdbescherming Gelderland en William Schrikker Groep) en aanbieders.

Uit de praktijk!

_ncod

Interventie 3

Terugdringen van diagnostiekaanvragen (en daaruit voortkomende behandeling) vanuit onderwijs

Advies: realiseer een alternatief op de toenemende diagnostiek aanvragen vanuit het onderwijs

Via het onderwijs worden veel aanvragen voor diagnostiek en daaruit volgend behandeling via het onderwijs bij de gemeente aangevraagd of via de huisarts naar verwezen. We zorgen voor verbinding met het onderwijs om onnodige aanvragen te voorkomen, meer gericht op normaliseren (niet alle focus op 'probleem' gedrag van de kind) en met lichte ondersteuning.

Investering: inzet van jeugdconsulent (bestaand) en orthopedagoog (nieuw) voor alternatief op diagnostiekaanvragen en andere vormen van jeugdhulp die worden aangevraagd via onderwijs.

Uit de praktijk!

_ncod

Interventie 4

Beperken intensiviteit en duur specialistische GGZ door een uitgebreide triage, toekennen van maximale duur en regelmatig evaluatiemomenten uit te voeren met betrokken

Advies: indicaties niet langer dan 9 maanden afgeven. Triage aan de voorkant door Specialistisch Ondersteuner Huisarts (SOH). Evaluatie van de inzet bij 3 en 6 maanden. Afschalen naar lichtere zorg indien de behandeling niet effectief is maar wel zorg nodig is.

Bewezen is dat de effectiviteit van GGZ behandeling na 9 maanden afneemt en dat zorg daarna begint te stapelen. De gemiddelde duur van een Specialistisch GGZ-traject was in 2024 16 tot 17 maanden. We zien met name bij verwijzing door huisartsen langere trajecten SGGZ.

Investering: uitbreiding SOH van 18 naar 36 uur

Uit de praktijk!

_ncod

Mogelijkheden korte termijn	Realistisch besparings-potentieel	Investering	Uiteindelijke besparing per jaar
Uitbreiden eigen begeleiding	€438.000	Investering: €199.500	€238.500
Terugdringen van jeugdhulp aanvragen vanuit onderwijs	€ 175.000	Investering € 96.000	€79.000
Inzetten versnellen uitstroom van zwaar verblijf en beperken instroom zwaar	€183.000	Uit bestaande inzet	€183.000
Beperken specialistische GGZ	€216.000	Investering €30.166	€185.800
Totaal :	**€1.011.779**	**€325.630**	**€686.300** -ncod

Ingroeipad

Realisatie		
0%	1-6-2025	€ 0
25%	1-1-2026	€ 171.575
50%	1-6-2026	€ 343.150
100%	1-1-2027	€ 686.300

_ncod

Kansen op lange termijn (1)

Met het streven om in 2 jaar resterend tekort op te kunnen vangen:
1 miljoen minus € 686.300 = € 313.700

- Versterk de veerkracht van kinderen/jongeren/gezinnen/wijken/ gemeenschappen
- Zet structureel in op informele zorg
- Accepteer de uitdagingen van het ouderschap
- Doorontwikkeling van het vraaggerichte preventieve aanbod en versterken van het voorliggend veld, voor de doelgroep van -9 tot 18 jaar
- Pak onderliggende problemen aan door systeem- en contextgericht te werken en doe dat met betrokkenen/steungevers

Kansen op lange termijn (2)

- De oplossingen liggen verder dan in de jeugdhulp (alleen). Versterk daarom het domeinoverstijgend denken en werken. Denk aan:
    - Wegnemen van belemmeringen voor een gezond leven
    - Stimuleren van kansengelijkheid in het onderwijs
    - Stimuleren van bewegen en spel
    - Terugdringen middelengebruik
    - Een gezonde leefomgeving
- Stuur op effectiviteit en doelmatigheid om kwaliteit in de jeugdhulp te verbeteren en (onnodige) kosten te beperken. Bijvoorbeeld: voorkom dat duurdere trajecten worden ingezet als er goedkopere/passende alternatieven zijn.
- Monitor en evalueer: volg de interventies uit de hervormingsagenda en stuur bij waar nodig.

HERO